

Concept businessplan houtige landschapselementen voor lokale energetische valorisatie

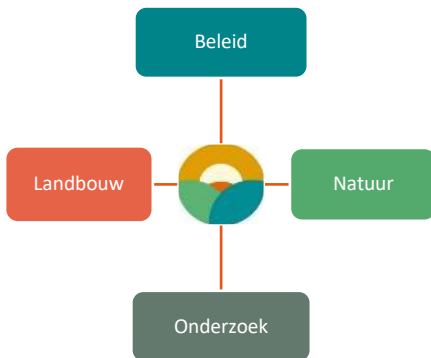
Joost-Pim Balis – 10/06/2025 – Huysmanhoeve

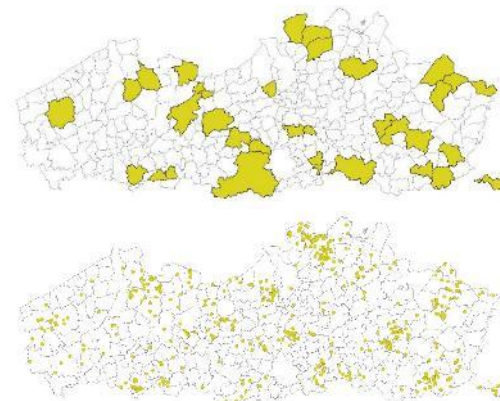
2008 - 2012
Projectwerking
BB, a|b, VLM, ANB
Lisro, Rurant

2012 - 2020
vzw
Afgevaardigden ABG's,
Werkers (=a|b), BB, ABS
VLM, ANB, Dep LV

2020 - heden
vzw
Afgevaardigden ABG's,
Werkers, BB, ABS
ALZ

Bedrijfsadvies op maat

Begeleiding 33 agrobeheergroepen - 600 leden (2025)

Holle wegen, graften

Houtkanten

Agroforestry

Stuwpeilbeheer

Peilgestuurde drainage

Beekranden

Slotenbeheer

Botanisch graslanden

Weidevogels

Akkervogels

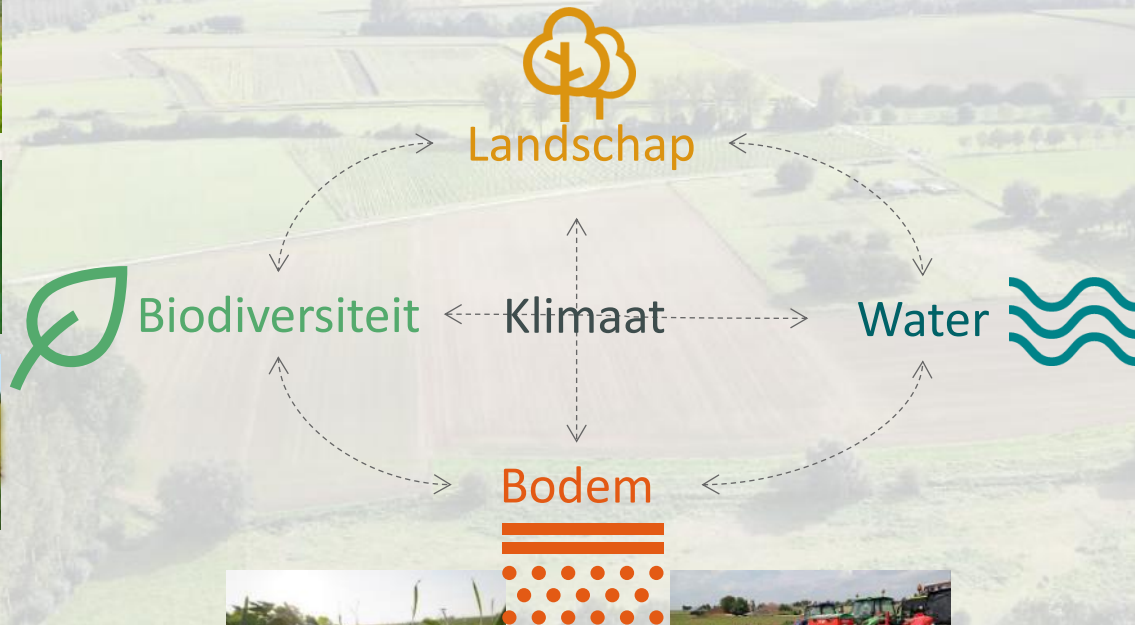
Nuttige insecten

Koolstofopslag

Erosiebestrijding

Aantal te knotten bomen op 1 locatie
Max aantal te knotten bomen
(per locatie op 1 dag)

20 st
48 st

Kosten

1	st/u	u	€/u	Kost/boom
Kraantje met knipper (8-9 T)	6	0,17	70	€ 11,67
Verreiker met bak en chauffeur	6	0,17	65	€ 10,83
Bijwerken met kettingzaag	6	0,17	40	€ 6,67
Voorrijkosten < 0,5u			240	€ 12,00
				€ 41,17

3	min	u	€/u	Kost/boom
Hakselen met machinale invoer (6 T/u)	6,6	0,11	170	€ 18,70
Tractor met kar en chauffeur	6,6	0,11	70	€ 7,70
Handmatig opruimen	6,6	0,11	37	€ 4,07
Voorrijkosten < 0,5u			250	€ 12,50
				€ 42,97

Totale kost per boom	€ 84,14	
BO + verkoop verse houtsnippers	€ 60,37	€ -23,77
BO + ecoregeling	€ 72,85	€ -11,29

Opmerkingen:

Bij snoeien van de wilgen en verwijderen van stamscheuten zit niet in de prijs

Verkoop van snippers kan maar als je voldoende volume hebt

Laden van snippers ingerekend in verkoopprijs

Bij ecoregeling heb je natuurlijk ook nog kost voor openvoeren

Baten

2 Houtopbrengst	2 m³	0,33 T/m³
	0,66 T	50 % DS
	0,41 T	80 % DS

4 BO VLM	8,51 €/boom/jaar
	42,55 €/boom

	nat (50%DS)	Droog (20%DS)
5 Waarde snippers	27	100 €/T
	0,66	0,41 T
	€ 17,82	41,25 €/boom

6 Ecoregeling verhogen organisch C-gehalte van bouwland met houtsnippers					
Min. 10T/ha bedrijfseigen afkomst, om de 5 jaar					
<u>482 €/ha</u>					
Verlies van houtsnippers bij transport, laden, drogen, ...:					5%
€	€	ha	ton	bomen th	bomen eff
€	482,00	1	10	15,15	15,91
€	30,30	0,06	0,63		1

7 ESD	€ ????

- 1. Concept**
- 2. Context**
- 3. Operationeel plan**
- 4. Marktanalyse**
- 5. Financieel plan**
- 6. Impactanalyse**

1. Concept

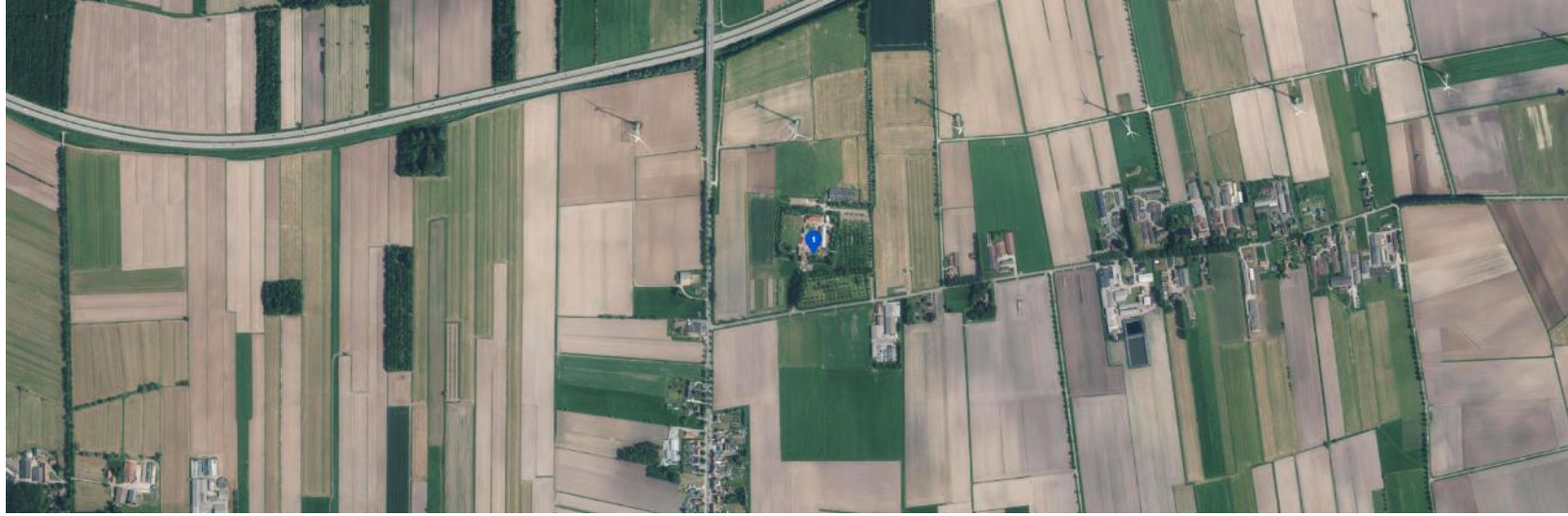
- Visie & missie:
  - Behouden en versterken van aantrekkelijk landbouwlandschap met houtige landschapselementen
  - Energietransitie: klimaat-neutrale energiebron
  - Leveren van lokaal geproduceerde biomassa voor biomassaketel, met oog voor landschap, biodiversiteit en sociale aspecten
- Doelstellingen:
  - Economisch:
    - betaalbaar maken van landschapsbeheer
    - energiebron in eigen beheer
    - Investeren in eigen regio (tewerkstelling)
  - Ecologisch: biodiversiteit, CO₂
  - Landschappelijk: aantrekkelijk landschap, toerisme, recreatie, 'feel good'
  - Sociaal: samenwerken met lokale partners, elk met zijn sterktes

- Is het relevant in de regio en waarom?
- Wie zijn de lokale partners?
  - Eigenaar & gebruiker gebouw biomassaketel
  - Gemeente: bestuur & groendienst
  - Sociale economie
  - Lokale landbouwers (uitvoerder, eigenaar KLE's, draagvlak)
  - Opvolging: bv. RL, BNVL

Google 2023

Ferraris 1777

2. Context

- Houtige landschapselementen verdwijnen
- Ecologische aspecten & landschapskwaliteiten ↓
→ Karakteristieke landschappen behouden?
- Energietransitie: fossiel → duurzaam, klimaat-neutraal
- Kostprijs fossiele brandstoffen gaat aanzienlijk stijgen
- Beleidskader ETS2: CO₂-uitstoot zal doorgerekend worden (2027)

3. Operationeel plan

Beheer houtige landschapselementen betaalbaar houden

- Subsidies
- Efficiëntie
- “Nieuwe” economische functie van houtige landschapselementen

Legende Visieplan Houtkanten Bocholt

ext_projected

- 90C T1
- 90C T2
- 90C T2 (50%) en T1 (39%)
- 90C T1, T2, T3, T4
- 90C T2

Legende

- Study site
- Road network
- Water bodies
- Urban areas
- Rural areas

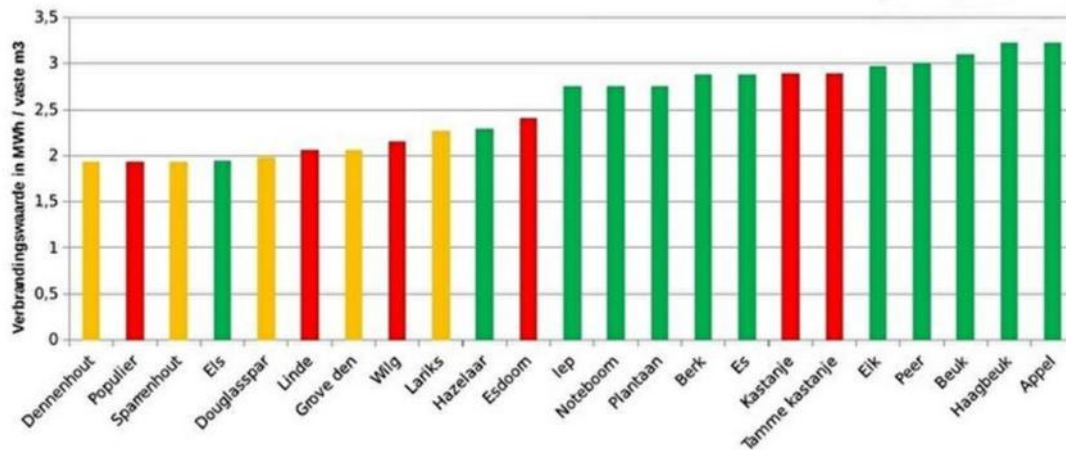
Proces energetische houtsnippers

1. Hout
2. Oogsten
3. Hakselen
4. Transport
5. Drogen
6. Zeven en magneet
7. Aandachtspunten snipperkwaliteit

1. Hout

- Houtsoort: verschil in calorische waarde (kWh/gewicht VS kWh/volume)
- Minimale dikte van de stammen (min 10 cm)
- Tijdstip van oogsten (blad VS geen blad)
- Hout met of zonder schors

2. Oogsten - handmatig

2. Oogsten - machinaal

3. Hakselen

Juiste manier van hakselen is zeer belangrijk voor de snipperkwaliteit!

SHREDDER

MESSENSCH HAKSELAAR

TROMMELHAKSELAAR

4. Transport

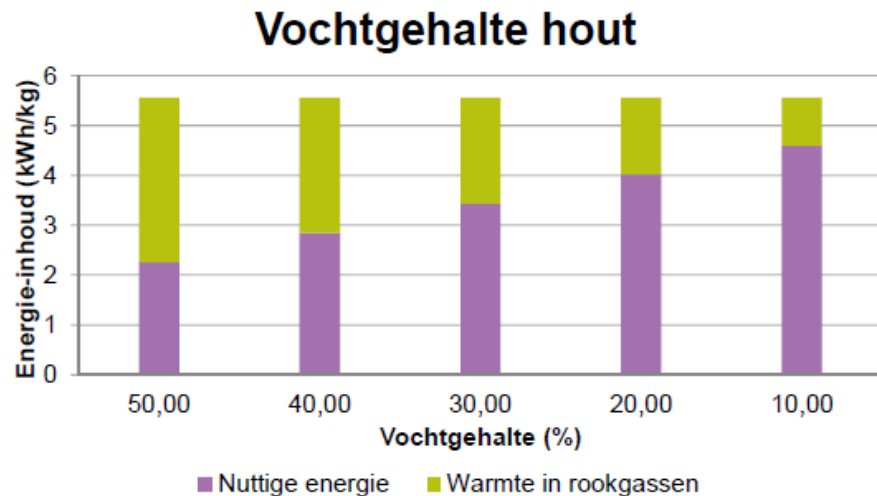
Zo weinig mogelijk

5. Drogen

Verbranding van verse snippers of droge snippers?

Afhankelijk van type installatie (600 kw kantelpunt)

Natuurlijk drogen

Overdekt

OF

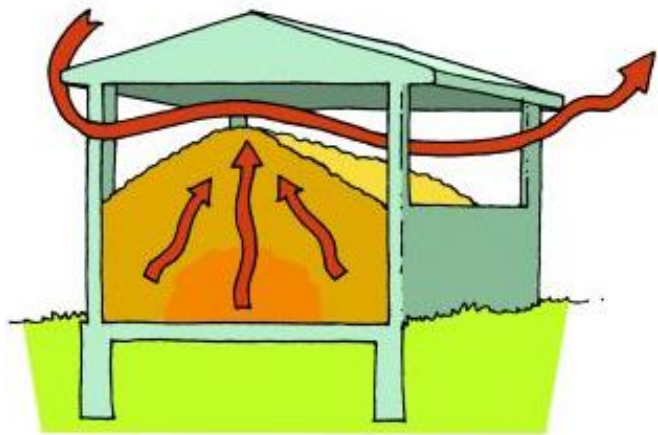
Buiten

Natuurlijk drogen

- Langgerekte piramidale vorm -> schouweffect
- Max 8m hoog
- Temperatuurstijging door biologische degradatie (broei)
- Droog in 5-7 maanden (25% vocht)

Natuurlijk drogen

Voordelen

- Weinig arbeidsintensief
- Goedkoop

Nadelen

- Verlies aan calorische waarde door broei (10-15%)
- Grote voorraad nodig
- Verlies van snippers (afval) door opslag

Geforceerd drogen

- Met onverzadigde warme lucht
- Warme lucht afkomstig van een hete luchtbrander of restwarmte
  - in containers
  - buizen in snipperhopen
  - banddroger

Geforceerd drogen

Voordelen

- Vers hout is snel gebruiksklaar
- Weinig voorraad nodig
- Geen verlies aan calorische waarde door broei

Nadelen

- Duurder
- Meer arbeidsintensief
- Grotere investering

6. Zeven en magneet

Fijne fractie $\pm 20\%$ (afhankelijk van zeefmaat)
Grove fractie verwaarloosbaar

Eisen houtsnippers voor biomassaketel: normering
Kleinere installaties: G30 of G50, vocht $<30\%$ en as $<1\%$

7. Aandachtspunten snipperkwaliteit

- Proper en aandachtig werken!
- Dikke stammetjes vs dunne...
- Zorg voor scherpe messen
- Zeven in principe niet nodig...
- *Propere* beton bij drogen
- Voldoende droge snippers

4. Marktanalyse

Verse snippers (50%): 390 kg/m²
Droge snippers (<30%): 280 kg/m²

Huysmanhoeve	Aankoop gedroogde en gezeefde snippers, incl. levering/30m ³	45 €/m ³ (160 €/T)
Gemeente x, zeer kleinschalig landschap, taluds en holle wegen	Beheerkost verse snippers Kraantje 10T met knipper, geschikte hakselaar met apart invoer, moeilijk bereikbaar	107 €/m ³ (274 €/T)
Bosexploitant (afkomst niet uit landschapsbeheer)	Aankoop snippers gezeefd en gedroogd Zelf af te halen	38 €/m ³ (135 €/T)
Gemeente y, grootschaliger landschap	Beheerkost droge snippers Kraan 16T met knipper, geschikte hakselaar met invoerkraantje, makkelijk bereikbaar, natuurlijk drogen, zeven met magneet, incl. transport eindklant (zelfde gemeente)	40 €/m ³ (102 €/T)
Gemeente z, Moeilijk bereikbaar	Beheerkost knotbomen, verse snippers Nattere weides, achterstallig beheer Kraantje 10T met knipper, geschikte hakselaar met aparte invoer, beperkt transport	27 €/m ³ (70 €/T)

Disclaimer: Deze cijfers zijn louter indicatief en mogen niet overgenomen worden zonder verdere context!

5. Financieel plan

Knippen met kraantje		7,8 €/m ³
Kettingzaag en handmatig werk	Bijwerken met kettingzaag is een grote extra kost	2,76 €/m ³
Hakselen	Geschikte hakselaar bij voorkeur opgebouwd invoerkraantje	14,53 €/m ³
Transport	1u30 per 30m ³	4,58 €/m ³
Drogen & zeven	Aanleggen hoop, afdekken, openleggen, zeven, ...	15,23 €/m ³
Transport naar eindklant	2u per 30m ³	4,33 €/m ³

Bron: BNVL

Disclaimer: Deze cijfers zijn louter indicatief en mogen niet overgenomen worden zonder verdere context!

20% verlies bij zeven

10-15% verlies door broei bij natuurlijk drogen

→ andere afzetmogelijkheden

49,23 €/m³ (excl btw)

$$150 \text{ m}^3 + 30\% \text{ 'verlies'} = 195 \text{ m}^3 = 76 \text{ T}$$

Houtkanten in duurzaam beheer

60 kg/lm

1,3 km/jaar → 13 km

knotbomen in duurzaam beheer

800 kg/knotboom

95 knotbomen/jaar → 1000-tal knotbomen

Houtsnippers	59,57 €/m ³	0,0596 €/kWh	150 m ³	€ 8.935,25	56,21 + 0,60 = 56,81 T (CO ₂)
Stookolie (juni 2025)	0,7358 €/L	0,0736 €/kWh	15000 L	€ 11.037,00	39,90 + 5,25 = 45,15 T (CO ₂)
Aardgas (jaargem. 2024)	0,8109 €/m ³	0,0811 €/kWh	15000 m ³	€ 12.163,75	28,50 + 6,00 = 34,50 T (CO ₂)

Bron: BNVL, mazoutonline, Total, VREG

Prijzen incl. btw

Verbranding van houtsnippers is CO₂-neutraal

Disclaimer: Deze cijfers zijn louter indicatief en mogen niet zomaar overgenomen worden zonder verdere context!

Take-home messages

- Je koopt niet alleen een energiebron maar **investeert ook in het landschap en de lokale economie.**
- Zeer veel parameters die de prijs bepalen. In een andere situatie kan de kost 2-3 keer hoger zijn. **Prijzen moeten altijd in de juiste context bekeken worden.**
  - Landschap (ver van elkaar of niet, bereikbaarheid, extra moeilijkheidsgraad, ...)
  - Houtige landschapselementen zelf (type, dichtheid, ...)
  - Beschikbare machines & manier van werken
  - Transport en behandeling (volume van transport, drogen en zeven)
  - Kwaliteit van biomassa
- Mits correcte verbranding (biomassaketel) is hout een **interessante en betaalbare klimaat-neutrale brandstof.**

Interessante cases

Coöperatie Landschapsenergie in Bocholt

Wanneer?

Donderdag
19/06/2025
13u

Waar?

ILvA Composteerinstallatie
Dagmoedstraat 86
9506 Schendelbeke

Toegang?

Gratis
Inschrijven tot en met
16/06/2025

Het LEADER-project 'Van tronc tot snipper' is een samenwerking tussen de bedrijfsgilde Geraardsbergen van Boerenbond, Boeren natuur Vlaanderen, ILvA, Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, de Provincie Oost-Vlaanderen en de stad Geraardsbergen en wordt meegefinancierd door de Europese Unie, Vlaanderen en de Provincie Oost-Vlaanderen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Joost-Pim Balis

Boerennatuur vzw

Diestsevest 40, 3000 Leuven

016 28 64 28 – 0476 86 25 70

Joostpim.balis@boerennatuur.be

www.boerennatuur.be